Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei | In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/938

Nr. 79 Miercuri 22 Martie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ A MINISTERULUI SIBIU

Unitatea națională

Conștiința care determină, care încheagă și consolidează în mod indistructibil solidaritatea unui stat este unitatea sufletească ce leagă imensa majoritate a fiilor națiunei ce constitue baza efectivă a acelui stat.

Această conștiință trebue să aibă la bază credința că munca spornică a fiecăruia va fi încoronată de succesul așteptat, că nimic nu stă în calea sforțărilor stăruitoare pentru cei ce caută rodnicie în toate ramurile activității omenești.

Pornind deci dela convingerea absolută că locurile de muncă se cuvin în deosebi celor cari în ceasuri de grea cumpănă pun piepturile lor drept platoșă împotriva intențiilor vrăjmășești din afară, oficialitatea trebue să privească, atentă, anomaliile ce se ivesc în repartiția bunurilor, în detrimentul elementului autohton ce formează covârșitoarea majoritate a națiunei. Cum s'a putut ajunge la situația paradoxală ca 80 la sută din populația țării — românii de baștină — să nu stăpânească decât 20 la sută din numărul fabricilor, iar în industria textilă, din numărul total al războaelor de țesut, 30% să fie ale sașilor, 69% ale evreilor și numai 1% ale românilor?

Cum se poate ca din capitalul băncilor — peste 9 miliarde — peste 6 miliarde să fie ale evreilor și numai un miliard al românilor, când se știe politica de reescompt a Băncii Naționale și certitudinea că evreii nu de aiurea și-au adus capitalurile investite în țara românească?

Pretutindeni, în toate domeniile și în toate ramurile de activitate, disproporția este aceiaș, fie că este vorba de comerț, industrie, profesiuni libere, meserii, etc.

Această disproporție impune, ca un comandament fără amânare, o politică de dreptate față de cei ale căror sacrificii, fie de eri, fie de mâine, contează mai mult decât orice în eventualitățile pe cari le socotim îndepărtate, dar cari trebue să ne găsească deplin pregătiți, din toate punctele de vedere.

Cimentul unității naționale trebuie format din satisfacția ce trebuie neapărat acordată acelor fii ai țării cari nu ezită nici o clipă de a-și da viața pentru apărarea patriei lor.

Istoria lumii este martoră că au știut să înfrângă vitregia vremurilor numai acele neamuri cari au avut permanent trează conștiința națională, conștiință întărită de credința tuturor că în orice clipă, până la unul, vom fi gata să ne apărăm fruntariile, ogorul și religia strămoșească, cimitirele unde dorm părinții părinților noștri, dar și locurile de muncă ce se cuvin fiilor celor ce și-au dat sângele spre a făuri, pentru neamul nostru românesc, o patrie fericită, prosperă, respectată.

Catastrofă aeriană in America

S'a prăbușit un avion cu 11 pasageri.—8 morți

Washington, 19 (Rador).- Un avion pentru sborurile în stratosferă, de cel mai modern tip, s'a prăbușit în apropiere de Adler, în regiunea Seattle.

Avionul făcea un sbor de încercare și avea pe bord 11 persoane, printre cari se afla d. Giulonard, director-adjunct al societății aeriene olandeze KIM și mulți alți ingineri ai societății aeriene americane Boering.

Dintre cele 11 persoane au scăpat numai 3, restul de 8 încetând din viață.

Aparatul a fost complect sfărâmat. El costase o jumătate milion dolari.

Anglia a luat măsuri excepționale in Africa de Sud

S'au produs turburări in urma unei intervenții germane

Londra, 19 (Rador).— Agenția Reuter anunță din Johannesburg:

In Africa de Sud au fost luate măsuri excepționale de precauțiune.

Trei escadrile de aviație au fost postate la Robertsh Eights, nu departe de frontiera teritoriului Africei de Sud-Vest.

Toți rezerviștii au fost chemați sub drapel.

Uzinele electrice, posturile de radio-difuziune și depozitele de petrol sunt păzite cu cea mai mare atențiune.

Motivele exacte ale acestor măsuri nu sunt cunoscute și lumea se întreabă dacă ele trebuesc puse în legătură cu situația din Europa sau cu cea din Africa de Sud-Vest.

Eventualitatea unor desordini locale nu este exclusă în urma notei trimise de guvernul Reichului cu privire la restricțiunile impuse imigrației germane.

Se știe că în această notă autoritățile germane declară că declină orice răspundere pentru consecințele pe care le-ar putea avea refuzul autorităților sud-africane de a reveni asupra acestor măsuri.

Scene de desordine s'au și produs Sâmbătă la Pretoria, unde a fost nevoie de intervenția trupelor pentru a se restabili ordinea.

Trupe germane în curtea palatului Hradcin din Praga

Solidaritate balcanică

In vălmășagul evenimentelor istorice, care au dat un caracter atât de dramatic săptămânii trecute, nu s'a acordat de cât o atenție grăbită și superficială vizitei, pe care d. Kiosseivanoff, președintele consiliului și ministrul afacerilor străine al Bulgariei, a făcut-o la Ankara, ca invitat al guvernului turc. Un comunicat oficial, datat de eri, din capitala Republicei turce, ne aduce un ecou prietenos de pace și bună înțelegere, între două țări vecine, care, în trecut, n'au avut întotdeauna legături cordiale și care azi, în ciuda încordării internaționale, țin să pună un element de liniște în serviciul politicii Sud-Estului european, în care noi înșine avem interese esențiale. Cu acest titlu, se cuvine, în aceste vremuri turburi, să punem în relief importanța conținutului și căldura tonului care caracterizează relatarea oficială din Ankara asupra vizitei primului ministru bulgar.

Oamenii de stat turci și bulgari au examinat, cum era natural, în întrevederile lor, nu numai problemele care interesează direct țările lor respective ci și chestiunile în legătură cu celelalte State balcanice și cu situația mondială.

Concluzia la care a dat loc această cercetare comună a situației internaționale merită să fie subliniată: Bărbații politici turci și bulgari **„au constatat odată mai mult, spune comunicatul, că, în fața evenimentelor, care se succed în Europa, solidaritatea dintre popoarele balcanice, ca și independența absolută a politicilor respective și comune, constituie o garanție de pace, nu numai pentru regiunea geografică, în care sunt așezate aceste popoare, ci și pentru întreaga Europă".**

In acest cadru politic bine precizat și cu obiectivul esențial de a menține pacea, guvernele turc și bulgar sunt hotărîte să se concerteze ca și în trecut pentru consolidarea relațiilor prietenești dintre Statele lor, cărora vizita președintelui de consiliu bulgar le-a adus o nouă contribuție.

Prezența noastră în Înțelegerea balcanică și sinceritatea desăvârșită cu care, în toate timpurile, acțiunea diplomatică a guvernelor românești de eri și de astăzi a contribuit la înfăptuirea unei politici de bună vecinătate și de pace, în această regiune a lumii, ne îndeamnă să înregistrăm cu satisfacție cordialitatea relațiunilor dintre Turcia și Bulgaria și să sperăm că, precum constată comunicatul, ea depășește cadrul legăturilor celor două țări și nu va rămânea fără o binefăcătoare influență asupra tuturor popoarelor balcanice. Dispuse să țină seama de realitățile politice și economice ale acestei regiuni a continentului, țările din Balcani sunt solidare, în adevăr, în sentimentele lor de independență și în politica lor de menținerea păcii. Ele au dat dovadă și recent — prin acordul dela Salonic — de lipsa oricărei agresivități în acțiunea lor diplomatică și au știut să mențină un spirit de înțelegere și de solidaritate, care este garanția cea mai de seamă a intereselor lor vitale și care trebue să devină elementul de căpetenie al politicii lor positive.

I. L.

Rusia Sovietică nu recunoaște anexarea Ceho-Slovaciei la Germania

Textul notei d-lui Litvinov

Moscova, 19 (Rador).—Agenția „Tass" transmite:

D. von Schulenberg, ambasadorul Germaniei la Moscova, în urma ordinului primit din partea guvernului său, a adus la 16 Martie la cunoștința guvernului URSS așa zisul acord din 14 Martie privitor la luarea poporului ceh sub protecția statului german.

Printr'o notă prezentată în ziua de 17 Martie ambasadorul german a adus la cunoștința guvernului U.R.S.S conținutul declarației cancelarului german, stabilind protectoratul Boemiei și Moraviei.

Comisarul poporului pentru afacerile străine, d. Litvinov, a dat acestor note răspunsul următor:

„Am onoarea să vă confirm primirea notelor din 16 și 17 curent, informând guvernul sovietic că Cehia a fost alipită la imperiul german și pusă sub protectorat german.

Nesocotind că este posibil să treacă sub tăcere notele suszise și să creeze astfel o impresie greșită asupra atitudinii sale așa zis indiferentă față de evenimentele ceho-slovace, guvernul sovietic crede că este necesar să expună, ca răspuns la aceste note, atitudinea sa reală față de evenimentele în chestiune.

1) Concepțiile politico-istorice, expuse în partea introductivă a declarației germane, servind la argumentarea și justificarea ei, și în deosebi aserțiunea că statul ceho-slovac ar fi un focar de turburări constante și o amenințare a păcii europene, că statul ceho-slovac nu ar fi viabil și că din aceasta ar decurge pentru imperiul german necesitatea să aibă grijă în deosebi în această privință, nu pot fi considerate ca juste și conforme cu faptele cunoscute de întreaga lume.

In adevăr, după primul război mondial, republica ceho-slovacă a fost unul din rarele state europene, în care liniștea internă și politica externă pacifică au fost realmente asigurate.

2) Guvernul sovietic nu cunoaște nici o Constituție a vreunui stat oarecare, ce ar atribui șefului guvernului, fără asentimentul poporului său, dreptul de a anula existența sa de stat independent.

Este greu de admis ca un popor să consimtă de bună voie la distrugerea independenței sale și la alipirea sa la alt stat, cu atât mai mult un popor care timp de secole a luptat pentru independența sa și a menținut chiar 20 de ani o existență independentă.

Președintele Ceho-Slovaciei, d. Hacha, semnând la 15 ale acestei luni actul dela Berlin, nu avea depline puteri din partea poporului său și acționa în contradicție flagrantă cu articolele 64 și 65 din Constituția ceho-slovacă și cu voința poporului său. In consecință, actul în chestiune nu poate fi considerat ca având forță de lege.

3) Principiul liberei dispoziții a popoarelor, pe care guvernul german îl invocă frecvent, presupune libera exprimare a voinței unui popor, care nu poate fi înlocuită prin semnătura uneia sau a două persoane, oricât de suspuse ar fi ele.

In cazul de față, poporul ceh nu și-a exprimat deloc libera sa voință, nici chiar sub forma unui plebiscit, asemănător ca acelea care au fost, de exemplu, pentru a fixa soarta Sileziei Superioare și a zonei Sarre.

4) Dată fiind absența oricărei libere exprimări a voinței poporului ceh, ocuparea Cehiei de trupele germane și actele ulterioare ale guvernului german nu pot fi considerate altfel decât ca arbitrare, violente și agresive.

5) Observațiile de mai sus sunt în legătură, în întregime, și cu schimbarea statutului Slovaciei, în sensul subordonării acesteia la imperiul german, — schimbare care nu a fost deloc justificată prin libera exprimare a voinței poporului slovac.

6) Actele guvernului german au fost semnalul unei incursiuni violente a trupelor ungare în Rutenia Carpatică și al violării drepturilor elementare ale populației sale.

7) In consecință, guvernul sovietic nu poate recunoaște anexarea Cehiei la imperiul german și, sub o formă sau alta, aceea a Slovaciei, ca legitime și conforme cu normele stabilite de dreptul și echitatea internațională sau cu principiile liberei dispoziții a popoarelor.

8) După părerea guvernului sovietic, actele guvernului german nu elimină nici o amenințare a păcii generale ci, dimpotrivă, ele au creiat și agravat această amenințare, ele au turburat stabilitatea politică în Europa Centrală, au accentuat starea de alarmă creiată mai înainte în Europa și au dat o nouă lovitură sentimentului securității popoarelor.

Am onoarea să vă rog să aduceți cele ce preced, la cunoștința guvernului dv."

Vizitei d-lui Lebrun la Londra i se atribue o importanță excepțională

Italia va pune curând chestiunea revendicărilor sale

Paris, 19 (Rador).— Agenția „Havas" transmite:

Vizita pe care d. Albert Lebrun o va face Marți la Londra, prezintă o importanță excepțională din cauza actualelor circumstanțe internaționale.

D-nii Bonnet și Halifax vor putea să studieze diferitele aspecte ale situației europene, dar cercurile oficiale declară că vizita va fi mai ales o manifestare a înțelegerii strânse ce unește Franța și Marea Britanie.

Cercurile politice subliniază importanța demersului făcut eri la Berlin, care nu are un caracter platonic, întrucât cele două țări, Franța și Marea Britanie, refuză să recunoască faptul împlinit și cheamă „spre consultare" pe ambasadorii lor la Berlin.

Cercurile diplomatice declară că politica franco-britanică ia în considerare o încercare de apropiere între Polonia și Soviete. Franța este legată de aceste două țări prin tratate precise și Marea Britanie are intenția să înceapă negocieri economice pentru a intensifica schimburile cu aceste două națiuni.

Problema imediată, după câte se pare, este aceia a revendicărilor italiene și cercurile bine informate cred că Italia, voind să profite de succesul cancelarului Hitler, ar pune în curând chestiunea revendicărilor sale.

Atitudinea Franței este precisă, în această chestiune: ea nu va abandona „nici un petec din teritoriul său și nu va renunța la nici unul din drepturile sale".

Cercurile politice declară că votarea deplinelor puteri dă guvernului Franței o stabilitate și posibilitatea de a acționa cu mai multă autoritate și independență în eventualitatea unei noui inițiative germane.

CRIZA EUROPEANĂ

„Suntem în fața unei situații grave, care ar putea foarte curând să devină dramatică"

Senzaționale declarații ale d-lui Daladier

Acordul franco-german a fost nimicit

Paris, 19 (Rador . — Proectul deplinelor puteri, depus de guvern la Senat în ședința de azi dimineață, a fost adoptat de înalta Adunare în ședința de după amiază cu o majoritate sdrobitoare.

Au votat pentru proiect 286 senatori, iar împotriva lui au fost numai 17 voturi.

Desbaterea a fost deschisă de senatorul Paul Fleurot, din Uniunea socialistă și republicană, care a declarat că nu va vota proectul, pentrucă atitudinea de până acum a d-lui Daladier n'a fost destul de fermă.

Senatorul socialist Alexander Bachelet declară că nici el nu va vota proectul, deoarece socotește că puteri ca acelea pe care le cere guvernul nu pot fi acordate de cât unui cabinet care s'ar sprijini pe o bază mai largă.

După o intervenție a d-lui Joseph Caillaux, care observă că uneori este mai greu de a păstra libertatea decât de a o cuceri, d. Daladier urcă la tribună în aplauzele generale ale Adunării.

D. ED. DALADIER
prim-ministrul francez

Declarațiile d-lui Daladier

„Suntem, spune președintele consiliului, în fața unei situații grave care ar putea foarte curând să devină dramatică. Datoria noastră este să-i facem față cu energie, hotărîre și curaj".

Unii oratori, continuă d. Daladier, au criticat acordul dela Muenchen. Nu voi face „mea culpa" dela tribuna Senatului, după cum n'am făcut nici dela tribuna Camerei. Franța este singura națiune, care în Septembrie a mobilizat peste un milion de oameni. Ea ar fi făcut față obligațiilor sale dacă s'ar fi produs atunci o lovitură de forță. Dar, în urma raportului lordului Runciman, care demonstra că este imposibil ca germanii și cehii să trăiască împreună, Franța a preferat războiului negocierile. Nu regret aceste negocieri, după cum nu regret nici declarația franco-germană. Nu regret că timp de mai multe luni am închinat toate puterile mele țelului de a face să se îndepărteze amenințarea de război. Poate tocmai pentru că Franța a dat acest exemplu Europei și lumii, șeful guvernului francez este astăzi autorizat să spună că Franța se găsește într'o tranșee pe care nu poate s'o părăsească.

Astăzi acordurile dela Muenchen sunt șterse, ACORDUL FRANCO-GERMAN ESTE NIMICIT.

Senatul, în picioare, aplaudă îndelung când d. Daladier exprimă în termeni mișcători emoția îndurerată cu care Franța a asistat la dispariția statului cehoslovac.

In curând — continuă președintele consiliului — Franța va fi poate chemată să facă față unor eventualități amenințătoare. Tocmai pentru că știe aceasta, guvernul cere puteri speciale, care vor trebui să-i fie acordate în întregime.

Nu poate exista comparație între deplinele puteri cerute astăzi și cele pe care guvernele le-au solicitat în trecut.

Suntem în mijlocul furtunii și nu vom ieși teferi din ea decât prin voința noastră și prin mijloacele impuse de situație.

Consiliul de cabinet va hotărî chiar astăseară primele măsuri indispensabile, pe care consiliul de miniștri le va ratifica mâine.

Mântuirea patriei trece înaintea comodității cetățenilor. Clasa muncitorească a și răspuns la apelul nostru. In industriile naționalizate se lucrează 48 și 50 de ore pe săptămână, și guvernul vrea să aibă putința, de va fi necesar, să impună un ritm accelerat de muncă și industriilor particulare.

Nu vreau să fiu obligat să mă prezint în fața comisiunilor, ca să discut cu ele ceasuri întregi oridecâte ori evenimentele, care merg în galop, vor impune măsuri rapide și eficace.

S'a vorbit despre o lărgire a majorității. N'am timp de pierdut în negocieri.

Nu am impresia, a continuat d. Daladier, că Republica ar fi în primejdie, — cel puțin în ce privește situația internă.

Nu reneg nimic din convingerile mele. După ce am colaborat cinstit cu socialiștii, m'am lovit de o exclusivă când am cerut și din partea lor aceeaș colaborare loaială.

„Astăzi suntem cu spatele lipit de zid. Eu simt toată responsabilitatea care apasă pe umerii mei. De aceea vă cer un vot masiv, pentru ca renașterea de speranță ce începe să se manifeste în Europa, să fie confirmată și de votul Senatului francez.

Trebue să salvăm astăzi tot ceeace dă preț vieții oamenilor: un mare ideal de justiție și de libertate".

Discutarea proectului deplinelor puteri

Ultimele cuvinte ale discursului d-lui Daladier sunt acoperite de aplauzele Adunării Aproape toți senatorii, în picioare, aclamă îndelung pe șeful guvernului.

După terminarea manifestației, președintele Senatului dă citire articolului unic al proectului, aliniat cu aliniat.

Primele două aliniate sunt adoptate prin ridicare de mâini, cu mare majoritate.

La al treilea aliniat, d. Georges Bouilly, senator din extrema stângă, propune un amendament, care cere să se excludă din deplinele puteri acordate guvernului orice măsuri care ar aduce vreo atingere libertăților publice și funcționării normale a instituțiilor parlamentare.

D. Daladier intervine și declară că este excesiv să se prezinte un text în care șeful guvernului este bănuit că ar vrea să aducă vreo atingere libertăților republicane. Președintele consiliului adugă că, dacă ar fi nevoe, n'ar ezita să hotărască prelungirea duratei mandatului actualelor Camere.

VOTUL DE INCREDERE

Amendamentul d-lui Bouilly, asupra căruia guvernul pune chestiunea de încredere, este respins de Senat cu 280 contra 23 voturi.

Senzaționalul articol al unui oficios maghiar

Slovacia va fi redată Ungariei.—Intr'un conflict, care nu mai poate fi evitat, Ungaria va fi alături de Germania

Budapesta, 19 (Rador).— Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Oficiosul „Uj Magyarsag", reflectând vederile elementelor radicale din sânul partidului guvernamental, elemente a căror influență se manifestă a fi în creștere de când cu ultimele evenimente internaționale, publică azi dimineață un articol de fond, în care subliniază că succesele obținute în ultimele luni, de Ungaria, sunt datorite în cea mai mare parte Germaniei.

Organul radical ungar este convins că atunci când Slovacia va voi să intre în regatul Ungariei — și ea o va voi — Reichul nu se va opune la aceasta.

„In schimb, adaugă ziarul, Germania este în drept să se aștepte la sprijinul fără echivoc al maghiarilor în cazul unui conflict, care nu mai poate fi deloc evitat".

CITIȚI LA ULTIMA ORĂ TELEGRAMELE MAI NOUI

Principele Regent Paul al Iugoslaviei va avea o intrevedere cu d. Macek

Belgrad, 19 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

Principele Regent Paul a părăsit Belgradul, plecând la reședința sa dela Kranj, din Slovenia.

După svonuri, cari nu au putut să obțină o confirmare, este posibil ca Principele Regent să aibă o întrevedere cu d. Macek.